A°. 1801.

BINNEN- BATAAFSCHE LANDSCHE COURANT.

N°. 152

DINGSDAG DEN 8 DECEMBER.

BATAAFSCHE REPUBLYK.

VLISSINGEN *den* 1 *December.* Gisteren kwam de *Hollandsche* Vice-Admiraal *P. Hartsinck* te *Vlissingen* aan, om het commando van 's lands schip van oorlog *Brutus*, voerende 76. stukken, van den kapitein ter zee, *G. Verdooren*, die uit hoofde van ziekte van het commando van gemeld schip is ontslagen, over te neemen, en het bevel van het voor *Vlissingen* liggend esquader te aanvaarden.

VEERE *den* 28 *November.* Het is niet mogelyk het getal der schepen, welke voor onze wal, en op de *Banjaart* verongelukt zyn, te bepaalen; onze Visschers hebben verscheiden wrakken vast gehad, doch door het onstuimig weder is het hun niet gelukt, een derzelve binnen te brengen. Op de kusten van het Eiland *Schouwen* is de schade insgelyks aanmerkelyk geweest.

STAATS-BEWIND.

DE HAGE *den* 7 *December.* De organisatie der door het Staats-Bewind aangestelde Bureaux van Financiën, Oorlog en Binnenlandsche Zaaken zal op morgen plaats hebben.

Onze opgave der leden, welke deeze en de overige Bureaux of Raaden moeten uitmaaken, (*zie onze Courant No.* 146.) het zy door niet volkoomen juiste berigten, het zy door de bedanking van sommige der benoemde Leden, en derzelver vervanging door anderen, is niet in alles overeenkomstig de wyze, op welke deeze Collegiën, by de eindelyke constitueering, zig vervuld zien. Thans kunnen wy de navolgende egte opgave mededeelen:

Tot Thesaurier-Generaal is benoemd *R. W. Bisdom*, te *Leyden*.

Tot Raaden van Financie, *A. S. Abbema*, *J. H. Appelius*, in den *Hage*, en *J. A. de Vos van Steenwyk*, te *Zwolle*.

Tot Raaden van Oorlog, *H. van Juchem*, te *Doetichem*, *A. Poupe van Meerdervoort*, in de *Hage*, en *J. H. Zuylen van Nyvelt*, Generaal-Major, te *Leyden*.

Tot Raaden van Binnenlandsche zaaken, *J. de Kruyff*, te *Leyden*, *J. F. Leemans* en *J. H. van der Palm*, in den *Haag*.

Tot Leden van den Raad over den *West-Indischen* Handel *Costerus*, in den *Haag* ..... *Mulders* en *D. Werner*; zynde de benoeming der twee overige Leden nog niet geschied.

Nog is tot Secretaris van Staat voor de Buitenlandsche zaaken benoemd *M. van der Goes*.

Tot Leden van het Wetgeevend Lighaam zyn benoemd *D. Hooft van Vreeland*, te *Amsterdam*, en *J. de Jongh van Hedikhuizen* in den *Haag*.

De Commissie tot beneficeering der *Mydrechtsche* Droogmakery, zal, onder approbatie van den AGENT VAN INWENDIGE POLITIE enz., op Woensdag den 23. December 1801., des ogtends ten 10. uuren, in het Rechthuis aan den *Uithoorn*, publyk aanbesteeden: het maaken van een beneden Boezem, langs een gedeelte van den Ringdyk, aan de Noord-Ooltzyde der *Mydrechtsche* Droogmakery; breeder volgens Billetten, gelyk mede volgens Bestekken, zo in het voormelde Rechthuis, als elders op de gewoone plaatsen ter leezing liggende.

*** Myne Huisvrouw, *M. C. de Graaff*, verloste heden avond om half tien uuren gelukkig van een welgeschapen DOCHTER.

DEN HAAG, 5. *December* 1801.

J. A. SCHIEFBAAN.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIËN.

Ingevolge het onlangs door ons gemelde Pausselyk Edict van den 24. October betrekkelyk de Nationaale Goederen, heeft Zyne Staats-Thesaurier *Alexander Lante* alle bezitters derzelven tot de overgave dier goederen opgevorderd, welke overgave, wat betreft de Domeingoederen, in handen van den Thesaurier, en, wat aangaat de Klooster- en andere Geestelyke goederen in handen van de respective Bisschoppen zal moeten geschieden.

RUSLAND.

Daags na zyne terugkomst uit *Moskow*, heeft de Keizer een bezoek gegeeven aan zyn geweezen Leermeester, den Kolonel *la Harpe*, Ex-Directeur der *Helvetische* Republyk, die intusschen te *Petersburg* aangekoomen was, zonder dat men nog weete, of hy voorneemens zy, zig aldaar te vestigen. Deezer dagen is 'er eene Keizerlyke Ukaze in het licht verscheenen, waarby bevoolen wordt: 1. Dat alle de Steden en Dorpen langs de geheele uitgestrektheid der grenzen van het Ryk, van de *Zwarte*- tot aan de *Oost*-zee, en langs de geheele grenslinie tegen *Pruissen*, *Oostenryk* en *Turkyen* in de lengte, en alöm 100. wersten in de breedte, voor altyd van alle recrutenstelling *in natura*, bevryd worden. Daar echter het leeveren van het vereischt aantal manschappen ter completeering der troepen een algemeene verbintenis is, welke het gantsche Ryk oplegt, en het alzo niet billyk zyn zoude, hiervan de grensbewooners alleen te ontheffen, en 'er de ingezetenen van het binnenste meede te belasten, zo zullen van de eerste, in plaats van ieder Recruut 360. roebels, worden geheven, enz.

HELVETISCHE REPUBLYK.

De magt, by de omwenteling van den 28. October, door den provisioneelen wetgeevenden Raad aan de als toen benoemde Uitvoerende Magt opgedragen, werd door den Senaat in zyne zitting van 12. November, volgens eene meer legaale wyze op de beide daar mede bekleede persoonen (*Dolder* en *Savary*) gecontinueerd. Van dit alzo bekragtigd gezag heeft de uitvoerende Magt, of dit tweetal, terstond gebruik gemaakt, om aan de Nationaale Præfecten eenen circulairen brief te schryven, in welken nogmaals het neemen der geschiktste maatregelen, ter voorkoming van alle alle verdere onlusten wordt aanbevolen, onder welke maatregelen de twee Bewindslieden inzonderheid aanpryzen het doorzoeken der huizen, alwaar zig de misnoegden verzamelen, het toezigt op de Drukpers, de censuur der Nieuwspapieren, en het in hegtenis neemen van die schryvers, wier grondbeginselen strekking mogten hebben om het oproer aan te stooken; terwyl natuurlyk aan de onbepaalde woorden van oproerige strekking hebbende grondbeginselen eene zeer uitgebreide beteekenis kan gegeeven worden, naar de convenientie van tyden of persoonen. Intusschen heeft al de betoonde yver der Burgers *Dolder* en *Savary*, ter daarstelling en handhaaving der tegenwoordige orde van zaaken, weinig gebaat, om de keuze tot de twee aanzienlykste constitutioneele Bestuurings-posten, die der beide Landammans, op hunne persoonen te doen vallen; zo als in het algemeen door het publyk verwagt, en waarschynlyk door hun zelven vooruitgezien en gehoopt werd. De benoeming deezer Amptenaaren en der vier overige leden van den kleinen Raad, [*zie onze voorige Courant*,] op den 21. November door den Senaat gedaan, heeft deeze verwagtingen te leur gesteld; en de beide provisioneele waarneemers der Uitvoerende Magt hebben, by eenen circulairen brief aan alle de Præfecten van deeze verkiezing officieel kennis geevende, stevens berigt, dat hunne functien, door en in gevolge dezelve waren geëindigd. Het geen in deeze benoeming van ons nieuw Gouvernement, of kleinen Raad, alleröpmerkelykst is, is, dat Federalisten en Revolutionairen gelykelyk voldaan zyn over deeze keuzen, die zig over lieden van elke der beide partyen verdeeld heeft; maar juist dit is het, het welk de waare vrienden des Vaderlands doet vreezen; zy zyn bedugt; en niet zonder reeden, daar zulks maar al te dikwerf het droevig gevolg van zogenaamde party verzoeningen pleeg te zyn, dat het verschil der gevoelens van de aldus verëenigde Gouvernementsleden het zaad van nieuwe twisten zal opleeveren. Men verzeekert, (offchoon op dergelyke verzeekeringen weinig staat te maaken is,) dat de *Fransche* Gezant *Verninac*, en de Generaal dier Natie *Montchoisy*, niet alleen geenen den minsten invloed op deeze verkiezingen gehad hebben, maar zelfs verre zyn van dezelven goedtekeuren, en zelfs de laatste terstond eenen Courier naar *Parys* gezonden heeft om eene versterking van *Fransche* troepen te vraagen, ten einde met geweld van wapenen de openbaare rust te herstellen, welke die Generaal vooruit ziet, dat weldra gestoord zal worden. De Burger *Reding*, welke op deeze wyze thans den hoogsten post in onze nieuw staatsinrigting bekleedt, is dezelfde, die by de eerste scheuring der Algemeene Landsvergadering, als afgevaardigde van *Schweitz*, gezamentlyk met de Burgers *Muller* en *von der Flue*, uit de Cantons *Ury* en *Unterwald*, het eerst die Vergadering verliet, en naar zyn Canton terug keerde, (*zie onze Couranten No.* 132., 133. *en* 134.) Het eerste gebruik, hetwelk hy van zyne nieuwe magt gemaakt heeft, is den Burger *Diesbach* te benoemen tot het Gezantschap by de *Fransche* Republyk, welke post door de terugroeping van den Burger *Stapfer* was opengevallen.

In zyne zitting van den 23. heeft de Senaat twee Commissien benoemd, de eene om de veranderingen, welke in de Constitutie en de Cantonnaale inrigtingen gemaakt zullen moeten worden, te onderzoeken, en de andere, om de organique wetten te ontwerpen, welke de samenroeping van eene Algemeene Landsvergadering moeten regelen. In deeze zelfde zitting ontling de Senaat het berigt, dat de kleine Raad zig geconstitueerd, en zyne zittingen aangevangen had.

Ook onze Republyk, en inzonderheid het zuidelykst gedeelte derzelve, bekend onder den naam van de *Italiaansche* Balluwagien, heeft aanmerkelyk geleeden door de geweldige regenvlagen, en daarop gevolgde stortvloeden, welke in het begin van November die streeken verwoest hebben. Alle de Meiren zyn tot op eene aanmerkelyke hoogte buiten hunne oevers getreeden, en *Lavis*, benevens de omliggende dorpen, zyn geheel overstroomd geworden.

GROOT-BRITTANNIËN.

Na den geëindigden oorlog, in welken de *Engelsche* zeemagt zulk eene bellisende meerderheid boven die haarer geweezene vyanden heeft aan den dag gelegd, is het der moeite waardig, in een kort tafreel de verliezen saamtetrekken, welke de laatstgemelde door onze overmagt, geduurende den gantschen loop des krygs, ondergaan heeft. Zie hier hoe onze nieuwspapieren deeze verliezen opgeeven. Sints de eerste Vreedebreuk in 1793. tot de maand October 1801. zyn veroverd of vernield 81. vyandelyke linieschepen, naamenlyk 45. *Fransche*, 25. *Hollandsche* en 11. *Spaansche*; 3. vyftigers, te weeten 2. *Fransche* en 1. *Hollandsch*: 184. fregatten, als 133. *Fransche*, 31. *Hollandsche* en 20. *Spaansche*; eindelyk 248. sloepen en andere kleinere oorlogsvaartuigen, waaronder 161. *Fransche*, 32. *Hollandsche* en 55. *Spaansche*, te samen 516. vaartuigen van oorlog. Behalven dit aantal, hebben wy nog daarenboven 934 kaapers en 5453. koopvaardyschepen bemagtigd.

FRANSCHE REPUBLYK.

In de zitting des Wetgeevenden Lighaams van den 30. November, stelde het lid van den Staatsraad, *Defermont*, het gedeelte Vreedes-Tractaat met *Portugal* voor, en leide de voorwaarden open van dit verbond, by het welk eene aanzienlyke breuk in *America* aan *Frankryk* afgestaan, en eindelyk de zo lang betwiste grenzen tusschen de *Fransche* en *Portugeesche* de Tractaten, aan de Wetgeevende voorgesteld, commissorialen gemaakt, en dezelfs zittingen bevatten dus uit den aart der zaake, zo lange deeze Commissien geen rapport gedaan hebben, weinig belangryks. Alleenlyk vertoonde zig in de byeenkomst van *l'Orient* te *Parys* aangekoomen. Den volgenden dag is de eerste scheurmuttching den Vrede van *Badajoz* gesloten heeft.

By het ingeslyks vergaderd Tribunaat worden alle de Traeten, stelde de Wetgeevende voorgesteld, commissorialen gemaakt, en dezelfs zittingen bevatten dus uit den aart der zaake, zo lange deeze Commissien geen rapport gedaan hebben, weinig belangryks. Alleenlyk vertoonde zig in de byeenkomst van *l'Orient* te *Parys* aangekoomen. Den volgenden dag is de eerste scheurmuttching den Vrede van *Badajoz* gesloten heeft.

(*Het vervolg op de kant van deeze bladzyde.*)

TWEEDE VERVOLG der AANSPRAAK, *den* 24. *November door den Burger* PORTALIS *aan het Wetgeevend Lighaam gedaan, by de aanbieding van het Ontwerp der Eerste Wet van het* BURGERLYK WETBOEK.

„Eenige lieden schynen te gevreeden, dat zy, in het Ontwerp van Burgerlyk Wetboek, aan uwe beraadslagingen voorgelegd, *niet eene enkele groote gelagte gevonden hebben.* Zy beklagen zig in dezelve niet dan eene herstelling van het *Romeinsche* recht, van onze oude gewoontens en van onze vermaarde spraakregelen te vinden."

„Het ware, te wenschen, dat men geen bepaald denkbeeld

hegten konde aan het geen men door *eene groote gedagte* verſtaat. Wil men door dit woord eenige ſtout bedagte nieuwigheid uitdrukken, eenige inſtelling op de wyze van *Socrates* en van *Lycurgus?*

„Maar, bedriegen wy ons niet, Burgers Wetgeevers; eene ſtoute nieuwigheid is dikwerf niet anders dan eene ſchitterende dwaling, wier plotslinge glans aan die des blixems gelyk is, welke de plaats zelve verſchroeit, die zy verlicht."

„Wagten wy ons, de genie, die ſchept, te verwarren met de zugt tot nieuwigheden, welke omverre werpt of doet ontaarten."

„De inſtellingen van *Solon* en van *Lycurgus*, die ons zo zonderling toeſcheenen, hadden hunnen grondſlag in de zeeden der Volken, voor welken zy geſchikt waren. *Solon* zelf waarſchuuwt ons, dat men nimmer aan een Volk andere wetten moet geeven, dan die het in ſtaat is na te volgen."

„De tyden der oudheid gelyken niet naar de onze. In de eerſten ſtonden de volken meer op zig zelven, en waren diensvolgens meer vatbaar om door uitſluitende inſtellingen beſtuurd te worden. In de laatſten, nu de koophandel meer banden van gemeenſchap tuſſchen de onderſcheidene Staaten heeft doen gebooren worden, dan 'er te vooren tuſſchen de Steden van een en hetzelfde Ryk beſtonden; in deeze onze hedendaagſche tyden, in welke dezelfde kunſten, dezelfde wetenſchappen, dezelfde godsdienst, dezelfde zedekunde eene ſoort van gemeene maatſchappy onder de beſchaafde volken van *Europa* hebben ingevoerd, zou eene natie, die zig door haare grondſtellingen van alle anderen wilde affcheiden, zig in eenen gedwongenen toeſtand plaatſen, die derzelver ſtaatkunde belemmeren, en derzelver magt in de waagſchaal zou ſtellen, door het te noodzaaken van alle haare banden afſtand te doen, of welke toeſtand niet zou kunen blyven voortduuren, indien deeze banden behouden wierden."

„Het verwyt, aan de opſtellers van het ontwerp gedaan, van, ten minſten gedeeltelyk, op den grondſlag van het *Romeinſche* recht, en volgens deszelfs alöude gebruiken, gearbeid te hebben, verdient op deszelfs juiste waarde geſchat te worden."

„Is 'er een volk bekend, het welk zig een volkomen geheel een volſtrekt nieuw Burgerlyk Wetboek gegeeven hebbe, opgeſteld zonder de meeste aanmerking te neemen op eenige der gewoonten, welke men te vooren gevolgd heeft?'

„Laat ons de geſchiedenis raadpleegen; zy is de proefondervindelyke natuurkunde der wetgeeving. Zy leert ons, dat men alomme de aloude grondregelen geëerbiedigd heeft, als de uitkomst eener lange reeks van waarneemingen."

„Nimmer heeft nog een volk de gevaarlyke onderneeming gewaagd, van zig eensklaps afteſcheiden van alles, het welk hetzelve had helpen beſchaaven, en aldus zyn geheel beſtaan te hermaaken."

„De wet der twaalf tafelen was niet dan de verzameling der wetten van de aloude Koningen van *Romen*."

„Het wetboek van *Justinianus*, en die van deszelfs voorgangeren waren ſaamgetrokken uit de ſchriften van vroegere rechtsgeleerden."

„In *Frankryk* leeveren de ſchoone inrigtingen van den vermaarden Cancelier *de l'Hopital*, die van *Lodewyk* XIV., niet dan de verſtandige keuze der wyste inrigtingen, welke men in onze gewoontens, of in de oude verzamelingen der *Franſche* wetgeeving weder vindt."

„Heeft, in onze tyden, *Frederik* II. die wysgeerige vorst, iets anders gedaan, dan in eene gepaste orde de voorſchriften en grondbeginſelen te vereenigen, die wy van de *Romeinen* gekregen en die *Europa* beſchaafd hebben."

„Het algemeen *Pruisſisch* wetboek, het welk nog laater in het licht verſcheenen is, heeft meer uitgebreidheid dan dat van *Frederik;* maar het is niet dan de wyze en getrouwe bewaarder geweest van allen de aangenoomene grondregelen; het heeft zelfs de plaatſelyke gewoontens geëerbiedigd."

„Waarom dan toch zouden wy de onvoorzigtigheid gehad hebben van het ryke erfdeel onzer vaderen te verſmaaden."

„Ondertuſſchen, moet men erkennen, vertoonen zig in de voortduuring der Staaten beſliſſende tydpunten, in welken de gebeurtenisſen den toeſtand en het vermogen der volken veranderen, even als zeekere tydpunten van criſis in het temperament van byzondere perſoonen eene verandering te weeg brengen. Als dan wordt het mogelyk en zelfs onvermydelyk eene heilzaame hervorming intevoeren; alsdan kan eene Natie, onder eenen beteren beſchermgeest geplaatst, de misbruiken afſchaffen onder welken, zy gebukt ging, en, in ſommige opzigten een nieuw leeven aanneemen."

„Maar dan zelfs, indien deeze Natie reeds ſedert langen tyd een luisterryk aanweezen op de aarde geniet; indien zy ſints lang den eerſten rang onder de beſchaafde volken bekleedt, moet zy nog tot eene hervorming niet dan met eene wyze gematigdheid overgaan. Zy moet, terwyl zy zig met alle de kragt van een nieuw gebooren volk verheft, alle de rypheid van een ouder volk behouden."

„Men kan met onverſchilligheid de ſeis zwaayen over een onbebouwd veld; maar op eenen bebouwden grond, moet men alleen het onkruid uitroeyen, hetwelk de nuttige voortbrengſelen verſtikt."

„Om op onze Burgerlyke Wetgeeving terug te komen: wy hebben geöordeeld dat het genoegzaam was eene ſcheidslinie te trekken tuſſchen de hervormingen, welke de tegenwoordige toeſtand der Republyk vereischt, en de denkbeelden van waare orde, welken de tyd en de eerbied der volken geheiligd hebben."

„De nieuwe theoriën zyn niet dan de zelfs bedagte ſtreffels van eenige weinige perſoonen, de aloude grondregelen zyn de geest der eeuwen."

„Ongetwyfeld kan de genie, in gedachte het geluk der menſchen beärbeidende, tot nog toe onbekende betrekkingen ontdekken; maar de tyd alleen kan aan de voortbrengſelen der genië hulde en aanhangers verſchaffen, om dat de tyd alleen de menſchen gewoon maakt aan de bevatting der waarheden, welke onze betrekkingen uitbreiden of vermeenigvuldigen. — De Wetgeever, die eene zo groote tusſcherruimte niet zonder gevaar plotsling kan overſtappen, moet binnen de grenzen blyven welke de overleevering der kundigheden afgeperkt heeft, tot dat de gebeurtenisſen en daadzaaken hem verwittigen, dat hy, zonder ſchok of beroering, den loopbaan kan intreeden, welke de genie hem geöpend had."

„De *d'Aguesſeau*, de *Lamoignon* en alle gezonde verſtanden, gevoelden by voorbeeld, de noodzaakelykheid van eene eenvormige Wetgeeving te hebben. Onderling verſchillende wetten doen niet dan onrust en verwarring gebooren worden by volken, die onder hetzelfde Gouvernement, en in eene geduurige gemeenſchap leevende, van de eene plaats naar de andere overgaande of huuwende, aan andere gewoontens onderworpen, nimmer zeeker weeten of hun erfgoed hun wel toebehoort."

„Zo lange in *Frankryk* ſtaatkundige verſchillen en onderſcheidingen tuſſchen perſoonen beſtaan hebben, zo lang 'er edelen en bevoorrechten geweest zyn, kon men uit de Burgerlyke Wetgeeving de verſchillen en onderſcheidingen niet weg neemen, welke met deeze maatſchappelyke beuzelachtigheden in verband ſtonden, en die in de huisgezinnen eene byzondere wyze van erfvolging vaſtſtelden voor hun, die reeds eene byzondere wyze van beſtaan in den ſtaat hadden. Thans kunnen alle wetten van erfopvolging, zonder ſtrydigheid en zonder hinderpaal, eene helling hebben tot de grondbeginſelen der algemeene billykheid."

„Vermaarde overheids-leden hadden begeerd, dat de Burgerlyke voorſchriften niet meer met godsdienſtige inſtellingen vermengd, en dat de ſtand der menſchen onafhangelyk moet zyn van het geloof het welk zy belyden. Maar hoe kon eene zo groote verandering plaats grypen, zo lang men eenen heerſchenden godsdienst erkende, zo lang die godsdienst eene grondwet van den Staat was."

„Sints is de verdraagzaamheid der eeuwen plegtig vaſtgeſteld, en het is moeyelyk geworden de wetgeeving tot waereldlyke onderwerpen te beperken. Men heeft het groote denkbeeld in uitoefening gebragt, dat waarelyk men alles dulden moet, het geen de voorzienigheid duldt, en dat de wet, zonder de godsdienſtige meeningen der Burgers in aanſchouw te nemen, niet dan *Franſchen* zien moet, even als de natuur niet dan menſchen ziet."

„Thans kunt gy oordeelen, Burgers Wetgeevers, welke de weg is, die men in het ſaamenſtellen van het ontwerp van Burgerlyk Wetboek gevolgd is."

„Men heeft niet uit het oog verlooren, dat het, in het vak van Wetgeeving niet genoeg is zaaken daar te ſtellen, die goed zyn, maar, dat men nog daar te boven alleen dezulken moet verrigten, welke gepast zyn; dat de geest van gematigdheid de waare geest der wetgeevers is, en dit het ſtaatkundig even zeer als het zeedelyk goed, zig altoos binnen twee grenslynen bevindt."

[*Het vervolg by eerstkomende gelegenheid.*]

Deezer dagen heeft de Burger *Cuchet*, in tegenswoordigheid van den Minister der Binnenlandſche Zaaken, zeer veele Geleerden en eene meenigte aanſchouwers, eene proef genomen van de uitvinding van den Burger *Smith*, ſtrekkende, om, door middel van eene Klens-Machine, het allerbedorvenſte water helder en zuiver te maaken. Men goot ten dien einde, in eene daar toe vervaardigde Pomp, 3. emmers water, het welk zodanig ſtinkende en bedorven was, dat het de ſtank daarvan, zelfs voor de aanſchouwers, die zig op eenen zeekeren afſtand bevonden, ondraaglyk maakte, en naauwlyks waren 4. minuuten verloopen of de Klens-Machine hadt reeds, aan een gedeelte van dat water, de helderheid en ſmaaklykheid van versch gevallen regenwater gegeeven. De Minister der Binnenlandſche Zaaken was de eerſte die dit water proefde, het welk door eene meenigte anderen gevolgd werdt; allen ſtonden ten hoogſten verwonderd over de ſnelle verwiſſeling van het allerbedorvenſte in het gezondſte water. Eene tweede en derde proef leverde dezelfde gelukkige uitkomst op. — Deeze voor den mensch, en byzonder voor den zeevaarenden, onwaardeerbaare ontdekking, verkrygt nog eene nieuwe waarde door de duurzaamheid der Klens-Machines; en het geen niet minder gewigtig is, is, dat men dezelven by alle ſoorten van Huislyke Pompen kan aanwenden, en zy niet meer dan 18. Franken, voor eene Pomp met eene kraan, 24. voor eene Pomp met twee kraanen, enz. kosten.

*** Voor VYF ENTWINTIG Gulдens in plaats van DRIE EN ZEVENTIG Gulдens, zo als de prys van de eerſte uitgave, geweest is, biedt de Boekverkooper *J. ALLART* by intekening aan, volgens een Bericht, dat daarvan alomme gratis te bekomen is: een NIEUWE DRUK van de NIEUWE VERTAALING van den BYBEL, met *Aanmerkingen*, door Prof. Y. VAN HAMELSVELD, in gr. 8vo. Indien de Uitgever tot deeze onderneeming een genoegzaam aantal Intekenaars ontfangt, waaraan hy, daar hetzelve nu door deeze goedkoope prys, tot een algemeen HUISBOEK in alle Christen-huisgezinnen, kan dienen, niet twyfelt, zal hy ten ſpoedigſten dit Werk ter perſe brengen, en Deel voor Deel uitgeeven; tevens met zodanige *Verklaringen*, als de AUTHEUR ſints de uitgave van den eerſten Druk, zal vermeenen daar in te moeten maaken; zullende ook by deeze uitgaaf, de *Aanmerkingen*, gemaakt halve niet in afzonderlyke ſtukken, maar onder de text zelve geplaatst worden; zynde eene proeve der uitvoering voorhanden, in het Bericht dat 'er van wordt uitgegeeven. De inteekening geſchiedt van nu af aan tot ultimo November deezes jaars, (en niet September, zo als abuſivelyk in het Bericht gedrukt is,) byboven gemelden Uitgeever, en alomme by de Boekverkoopers binnen de Republyk. Een Naamlyst der Inteekenaaren zal voor het Eerſte Deel worden gedrukt.

De ondergeteekende maakt hier mede bekend, dat bovengemelde Uitgaaf zyner Bybel ertaaling met de aanmerkingen, de plaats zal vervangen, van de bevorens door hem geannonceerde Uitgaaf in *quarto*, welke geen voortgang zal hebben.

Y. VAN HAMELSVELD.

*** HET VII. DEEL van de *Wysgeerige en Staatkundige Geſchiedenis* van de BEZITTINGEN en den KOOPHANDEL der EUROPEAANEN in *de beide Indiën*, uit het Fransch van den Abt RAYNAL, *tweede verbeterde en vermeerderde Druk*, is van de Pers gekomen in den Boekwinkel van M. SCHALEKAMP te Amſterdam, en alom verzonden. — Dit Deel bevat *Fransch Guyana, St. Lucie, Martinique, Guadeloupe, St. Domingo, Barbados, Montſerrat, Nievis, St. Christoffel, Barbade, Anguille, Tortola, Jamaika, de Lucayſche Eilanden, Grenada, Tabago, St. Vincent, Dominique, en bedenkingen over de Zeemagt van Frankryk en het toekomftig lot deezer Eilanden enz.*, en is verrykt met verſcheiden TAFELS van den Koophandel der Franſchen en Engelſchen met deeze Eilanden, en zes KAARTEN, als nieuw Mexiko, en het Noordlyk gedeelte van oud Mexiko, Cuba, Martinique, Jamaika, Guadeloupe, en de overige Eilanden.

*** By *M. ROELOFSWAART* te Delft is van de Pers gekoomen, en alom in de meeste Boekwinkels door de geheele Republyk a 15. ſt. te bekomen: SCHETS DER MIDDELEN, WAAR AAN HET CHRISTENDOM DESZELFS UITBREIDING OVER DEN AARDBODEM TE DANKEN HEEFT; *meerendeels naar het Hoogduitsch van* L. T. SPITTLER. Eenvoudig, waar in ſmaak, gezond verſtand en uitgebreide kundigheid allerwege doorſtraalen: dat in weinige bladzyden een ſchat van geleerdheid bevat; en het welk de Uitgeever, ſchoon zeer wel weetende dat de aanpryzingen van een Boekverkooper by het publyk weinig afdoen, niet nalaaten kan den byzonderen aandagt van alle *zelfdenkende* Christenen aan te beveelen.

*** De Reſpective Houders der Obligatien, ten laste van *Zyne Keizerlyke, Koninglyke* en *Apostolſche Majeſteit*, worden geadverteerd, dat, op den eerſten January 1802., door de Kaſſiers *Beck* en *Lodewyks* en *David van Hoyel en Zoon* binnen *Amſterdam*, zullen worden betaald alle de alsdan verſcheenen Interesſen over *den Jaare* 1801. van de Negotien, door VERBRUGGE en GOLL en GOLL en COMP. ſuccesſivelyk gedaan, en dat daar mede dagelyks zal worden gecontinueerd.

*** HEYDAAR! HEYDAAR! ST. NICOLAAS GASTJES! Dat klugtige HEYDAAR! Volksboekje, DE NIEUWE RARE-KIEK of ALMANACH VOOR NIEUWSGIERIGEN voor het Jaar 1802. wordt Heden uitgegeeven by de onderſtaande Boekverkoopers. Deeze Almanach is wegens deszelfs aardige en koddige Verhaalen, eenig in zyn ſoort, men vindt 'er onder anderen in: *de Straffende Molenaar, het Verliefde Discours, de Zonderlinge Verkeering, de Oppermacht der Vrouwen, de Stervende Boer, het Schip met Vygen, de Hofnar in den Hemel, de Bisſchop met vier Voeten, de Studenten of de Agterlast* en eene menigte anderen meer opgehelderd met PLAATEN, ook noch verſcheide KONST- en GOOCHELSTUKJES. Zynde deeze Almanach zeer geſchikt, om zig in de lange Winter-Avonden den tyd te verkorten, en de Lachſpieren in beweeging te brengen. De Prys is AGT STUIVERS, en met GECOULEURDE PLAATJES, ELF STUIVERS; te bekomen te Amſterdam by *Bom, Brave, Timmer* in de Stilſteeg enz.; 's Hage *Leeuweſtein, Backhuyzen, Klis, Rosmulder*, enz.; Leyden *Punt, Cyffeer, Dufour, Thysſens* enz. Haarlem *Walré, Kampman, Augustini* enz. Utrecht *v. d. Schroeff, Ter Veer, Schoonhoven* enz.; voorts by ALLE Boekverkoopers in deeze Republiek.

*** By den Boekverkooper *A. LOOSJES Pz.* te Haarlem en deszelfs Correspondenten, wordt heden uitgegeeven: G. C. REICH over de KOORTS en derzelver behandeling, op Bevel van den *Koning van Pruiſſen*, door het Geneeskundig en Gezondheids-Collegie, bekend gemaakt. Uit het Hoogduitsch vertaald en met Aantekeningen vermeerderd, door LAMBERTUS NOLST, *Stads Med. Doct.* in den *Haag* en Lid van het *Bataafsch* Genootſchap der Proefondervindlyke Wysbegeerte te *Rotterdam*, in gr. 8vo. *f* 1-2-:

Door J. J. STUERMAN, in den Hage